

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ശ്രീമദ്വേംകടായരി വിരചിതം

|| ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രം ||

|| ശൃംഗാരസ്തബകഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

|| ശൃംഗാരസ്തബകഃ ||

ദുർജ്ജ്ഞയമഹിമാ സാ മാം ക്ഷീരാബ്ധി ദുഹിതാഽവതാത് |
ശൃംഗാരസസർവ്വന്ധം ശേഷശൈലേശ്വരസ്യ യാ || 1 ||

വിഹിതസ്മരസൗരഭേണ പദ്മേ
വിവിധേനാംബ വിലാസചേഷ്ടിതേന |
അതിവിസ്മയമാദധാതി ശൗരേഃ
അനുഭൂതാഽപി ചിരാദപൂർവ്വവത് ത്വം || 2 ||

കമലേ തവ ഹന്ത വീക്ഷിതാനാം
കുടിലിമ്നാ കവലീകൃതം സദാ പി |
ഫണിശൈലപതേർന്ന ജാതു ചേതഃ
പ്രതിഘോപജ്ഞമുപൈതി വക്രിമാണം || 3 ||

വിഷമായുധാസ്ത്രസുഷമാവഹൈരഹോ
തവ ലോകമാതരവലോകവിഭ്രമൈഃ |
ഭഗവാനഹീന്ദ്ര നഗവാസ്യുപാശ്നുതേ
തരസാ മനോജ്ഞതരസാത്ത്വികശ്രിയം || 4 ||

കലശാബ്ധിപുത്രി വലശാസനാദിഭിഃ
നിഗമൈരനാദി വിഗമൈരപി സ്തുതഃ |
ഛലഹേതുകേഷു കലഹേഷു കേശവഃ
സ ഭിയാ തവൈകമഭിയാചതേ വചഃ || 5 ||

സ്തംഭതഃ സ്വയമവാപ സംഭവം
യഃ പുരാ നരഹരിർഹരിപ്രിയേ |
ശംബരാഹിതവിലാസഡംബരൈഃ
സ്തംഭമംബ ജനയത്യയം ത്വയി || 6 ||

അഹാരി നേത്രം മമ പശ്യതോഽനയാ
 പ്രസഹ്യ ചോരസ്സ്പഥലസക്തയേതി കിം |
 പ്രതിക്രിയായൈ ഹരതേ രതേഷു തേ
 ഹരിർഹഠാദംബരമംബ രംഹസാ || 7 ||

അംബ ത്വമത്യന്തമുദാരതോരു-
 ചമത്കൃതിം ദർശയിതും പ്രിയായ |
 അഭ്യർത്ഥയിത്രേ ഭൃശമാത്മനോഽപി
 കുചേലമിത്രായ ദദാസി ചേലം || 8 ||

ബഹിസ്ത്യാലീവർഗ്ഗസ്തവ നവരതേ ദേവി ഹരിണാ
 കരഗ്രാഹോന്മീലലയരവ ശുശ്രൂഷുരുഷിതഃ |
 പ്രിയസ്പർശാനന്ദോന്മിഷിത ഭവതീഹാസനിഭൃതൈഃ
 കലധാനോപേതൈഃ കനകവലയൈർവൃഞ്ചിത ഇവ || 9 ||

ഹഠാത് ക്രീഡായുദ്ധേ ഹരിസഖി ഭവത്യാഃ കചഭരേ
 ഗൃഹീതേ കാന്തേന ഗ്രഹിലഹൃദയഃ കാമമദയഃ |
 മനോജന്മാ മർമ്മാവിധമഥ ഗലത്പുഷ്പകപടാത്
 അവർഷദ് ബാണൗഘം പ്രസഭമുപരിഷ്ടാന്ധധുരിപോഃ || 10 ||

ആഖ്യയാ ച മഹസാ ഹരേഃ കര-
 സ്പർശനേന മൃദിതഃ പയോധരഃ |
 ദേവി വിക്ഷിപതി തേ സ്രഗുദ്ഗലത്
 പുഷ്പമൗക്തികമയാൻ പയഃ കണാൻ || 11 ||

സരഭസപരിരിപ്സാസംഭ്രമോച്ഛരൂനപീന-
 സ്തനശിഥിലിതബന്ധാ മഞ്ജുലാ കഞ്ചുകീ തേ |
 അതനുസമരകേലാവപ്രയത്താത്പ്രിയേണ
 ദ്രുതതരമപനീതാ ദുഃഖസിന്ധോസ്തനുജേ || 12 ||

ഹരതി തദിദമുച്ചൈർഹന്ത ചക്രാവലേപം
 ദിശതി ജനനി ഖേദം മധ്യദേശസ്യ ചേതി |

മദനയുധി കരാഭ്യാം മർദ്ദിതം യുഗ്മമേതത്
കുചധരണിഭൃതോസ്തേ കുപ്യതേവാച്യുതേന || 13 ||

കഠിനമുഖനഖക്ഷതാനി ശൗരേഃ
കരയുഗനിർദ്ദ്രയമർദ്ദനാനി ചാസ്യ |
ഭഗവതി സഹമാനയോഃ പ്രകാമം
തവ കുചയോരുചിതം ക്ഷമാധരത്വം || 14 ||

ഭീതം ശീതകരാദ്രമാംഗമിമുനം നിത്യാനുഷക്ത്യാശയാ
മാതർവ്യാതത താവകസ്തനജനിം മാനാത് പുനശ്ചന്ദ്രമാഃ |
ത്വത്പ്രാണേശനഖാത്മനാ കൃതജനിസ്തത്ര പ്രദത്തേ ക്ഷതം
വൈരം ഹന്ത വിരോധിനോഃ കില മിഥോ ജന്മാന്തരേപ്യക്ഷതം || 15 ||

സന്ത്യജ്യ സുന്ദരി സുദർശനപാഞ്ചജന്യാ-
ഭ്യേകേന കൺഠമിതരേണ കരഭ്യയേന |
സംഗൃഹ്ണതസ്തവ കുചൗ ച മദംബ ശൗരേഃ
നോ ശംഖചക്രധരതാ വിരതാ രതേപി || 16 ||

ഭാവത്കമാചരതി ദേവി ഹരാവപൂർവ്വം
പാണിഗ്രഹം വിജനകേലിഗൃഹം പ്രവിശ്യ |
ലാജായിതം വിമുദിതസ്തന ലോലഹാര-
വ്യാകീർണ്ണ മൗക്തികചയൈർജലതി സ്മരാഗൗ || 17 ||

പഞ്ചായുധാന്യപി വിഹായ തവാംഗകേഷു
സഞ്ചാരയൻ സ ചതുരശ്ചതുരഃ സ്വഹസ്താൻ |
കഞ്ചാലയേ കഥമഹോ മധുക്കൈടഭാരിഃ
പഞ്ചായുധാജിമപി ഹർഷഭരാദകാർഷീത് || 18 ||

ക്രീഡാരണേ തവ കൃതാപജയഃ സ്മരേണ
സന്ത്യാജിതേഷപി ച ശാർങ്ഗമുഖായുധേഷു |
കല്യാണി കംസഭമനഃ കമലേ വിചിത്രം
ഉത്തുംഗ ചാപലതയാ നന്നു യോജിതോഭൂത് || 19 ||

ഉപമർദ്ദിതയോരുരോജയോസ്തേ
 ദധിതാശ്ലേഷദശാസു മൗക്തികാനാം |
 നവചന്ദനരേണുനിർവ്വിശേഷം
 പരിണാമം പ്രതിപേദിരേ പരാഗാഃ || 20 ||

മായാവാദൈസ്തവ തു വശിതേ ദേവി മധാർത്തികാരി-
 ണ്യംഗാഭ്യാം വാം വിഘടിതമഭൂദ് ദൈവതമാലിംഗനേഷു |
 ആഭിർമ്മുക്താവലിഭിരചിരാദാശ്രിതം നിർഗ്ഗുണത്വം
 വ്യക്താ ചാന്തഃകരണഹരണാത് താദ്യഗാനന്ദപൂർത്തിഃ || 21 ||

ജലജായതനേ സമസ്തനാഗ-
 പ്രവരപ്രൗഢനിബന്ധനശ്രമേണ |
 പ്രിയപാണിനിയന്ത്രണോചിതായാ-
 സ്തവ കൺഠാദുദിതാസ്തദാ സുശബ്ദാഃ || 22 ||

യോഗേ പയോധിതനയേ യുവയോസ്തദാനീം
 ശമ്പാലതാജലദയോരിവ സംപ്രവൃത്തേ |
 ഉജ്ജ്വലിതാതനുശുഭാശുഗവേഗനീതാ
 യുക്തം ശ്രമാംബുകണികാമയവ്യഷ്ടിരാസീത് || 23 ||

ചലദ്ഗുണേഷ്വത്ര പയോധിജാതേ-
 ഷ്വത്രാസമുക്താവലിഷു പ്രകമ്പഃ |
 രമേ സദാ രാജകരാപ്തനാനാ-
 ഹാരേഷു യുക്തോഽതനൂയുദ്ധകാലേ || 24 ||

ഗാഢം ശ്ലിഷ്യതി മാധവേ സകുതുകം ക്രീഡാവനീം ത്വാം തദാ
 യുക്തം ചമ്പകഗർഭസൗരഭശുഭൈരസ്പന്ദി മന്ദാനിലൈഃ |
 രാജീവോപരി പർയപാതി സഹസാ ലോലൈരലീനാം കുലൈഃ
 ആസീദംബ കദംബഗോലനിചയോ യസ്മാദതോ വിസ്മയഃ || 25 ||

പ്രസഭമരുണബിംബം ഗ്രസ്തമാസീദകസ്മാത്
 പരിപതിതമുദ്ധുനാം പംക്തിഭിർമ്മേരുശൃങ്ഗാത് |

അപി തിമിരവൃതാഭൂഭിന്ദിരേ ചന്ദ്രരേഖാ
തവ ച മധുജിതശ്ച ദന്ധയുലേ പ്രവൃലേ || 26 ||

വപുഷി മൃദുതമേ തേ വേദനാ മാ ജനീതി
പ്രതിശമയിഷതാപി പ്രേയസാ മാധവേന |
വിപുലപുലകപാലീ വിശ്വമാതഃ ത്വദംഗേ
തവ ദൃഡപരിരംഭാത് സ്വൈരമുമേമിഷീതീ || 27 ||

മധുമഥനമനഃ പ്രഹർഷഹേതോഃ
മനസിജയജ്ഞമനേകധാ വിധായ |
ധ്രുവമവഭൃഥമജ്ജനം ഭവത്യാ
ജനനി കൃതം ശുചിഭിഃ ശ്രമാംബുപുരൈഃ || 28 ||

സായാസായാഃ സുരതവിരതൗ കാന്ത ബാഹാന്തരാഭൂ
വിന്യസ്യാസ്യം തവ ഭഗവതി സ്യാപസൗഖ്യം ഭജന്ത്യാഃ |
ഫാലോത്പന്ന ശ്രമജലമിഷച്ചിത്രകപ്രസ്രുതോഽസ്മിൻ
ശ്രീവത്സോഽന്യഃ സ ഭവതു രമേ യസ്തു കസ്തുരിബിന്ദുഃ || 29 ||

സഞ്ചാതം നയനയുഗേ നിരഞ്ജനത്വം
നീരാഗഃ സ്ഫുടമഭവത് തവാധരോഽപി |
സമ്പന്നാ ജനനി കച്ഛേഽപി ബന്ധമുക്തിഃ
സാനന്ദം രഹസി ഹരേരുപാസനേന || 30 ||

മലയമുകുടീ വാടീപാടീര കോടരനാടിനഃ
സരസിജ മധുസ്യന്ദാമന്ദാ ഘമർഷണഹർഷിണഃ |
തവ രതിഭവം ലുബന്ത്യംബ ശ്രമം ശയനീഭവത്-
ഫണിപതിഭിയാ മന്ദം മന്ദം ചരന്ത ഇവാനിലാഃ || 31 ||

വനജനിലയേ വാരിക്രീഡാദശാസു ദശാനന-
ഭിഷി തവ ശനൈരാതന്വാനേ കൃച്ഛേ നഖചേഷ്ടിതം |
ക്ഷുഭിതമനസാ ഭത്താ നാഥേ ത്വയാ ശഫരീഭിയാ
സരഭസപരീരംഭാരംഭാ ജയന്തി നിരന്തരാഃ || 32 ||

സരസിജവനേ സംലീനായാഃ സകൗതുകമിന്ദിരേ
 സലിലവിഹൃതൗ ശൗരേർല്ലോലേക്ഷണസ്യ മുഖസ്യ തേ |
 അലികവലിതാലോലശ്യാമാലകസ്യ സരോരുഹാത്
 അളികവലിതാച്ഛൈവാലാഡ്യാദഭൂന്ന ഭിദാഗ്രഹഃ || 33 ||

യുഗപദഹിമഹീഭൃത്യുന്മിഷന്തം സമന്താദ്
 ഗൃതുഗണമപി കൃത്സ്നം നിർവ്വിശന്നിർവ്വിശംകഃ |
 സഹ വിഹരതി ലീലാലാഭവത്യാ ഭവത്യാ
 മമ ജനനി മുകുന്ദോ മഞ്ജുവല്ലീഗൃഹേഷു || 34 ||

കുസുമശരധനുർജ്ജയാ തുംഗടംകാരശംകാ-
 കരമധുകരസംഘാരബ്ധ ഝംകാരഹൃദ്യാൻ |
 ഫണിഗിരിവനദേശാൻ പദ്മനാഭഃ സ പദ്മേ
 സഫലയതി ഗഭീരൈസ്ത്വത്സഹായോ വിഹാരൈഃ || 35 ||

സാകം ലോകപതിസ്ത്വയാ വിഹരതേ കാകോദരാദ്രൗ രമേ
 സുനേഷോരവനേ വനേ നയനയോരാനന്ദനേ ചാന്ദനേ |
 ശമ്പാശ്ലീഷ്ടനവാംബുദഭ്രമജുഷാമംകേ ചിരം കേകിനാം
 നൃത്താഡംബരനൂന്നപന്നഗതയാ നിർദ്ദോഷമന്ദാനിലേ || 36 ||

കാന്തോ രന്തുമനാസ്ത്വയാ സഹ രമേ കാമേന മുഹ്യൻ ഹരിഃ
 ശ്യാമാം കേളിവനീമമംസ്ത രജനീം ദൂരീകൃതാർക്കദ്യുതിം |
 സന്ധ്യാരാഗമഗേഷു പല്ലവഗണം തത്കോരകാംസ്താരകാ-
 ണ്യന്തഃ സന്തമസം ലസന്മധുകരശ്രേണീം ച നാണീയസീം || 37 ||

ത്വന്നാഥാഖ്യാ വഹനവിശഭീഭൃതത്ത്വാസ്യദാർഡ്യം
 കിഞ്ചിത്കൃത്യാ കലയിതുമിവാകാംക്ഷതാ മാധവേന |
 പത്യാ സാകം പ്രണയകലഹം താവകം ഛേദത്തുകാമേ
 കാമേ ദേവി സ്വയമുപവനേ തന്യതേ ബാണദാനം || 38 ||

സോഽയം ഗായൻ സ്മരമനുമലിഃ ശശ്വദവ്യാദഭവ്യാത്
 സമ്പശ്യന്തീ യമിഹ കബരീസൗരഭാദാപതന്തം |

ജാതോഭോഗാ ജഗദധിഭുവേ ചിത്രമപ്രാർത്ഥിതാപി
സ്വൈരം ദത്സേ സരഭസപരീരംഭമംഭോധികന്യേ || 39 ||

മന്ദം മന്ദം വൃഷഗിരിതടീം സ്വൈരമാടീകമാനഃ
ഖേലം ഖേലം വിമലഹരിണാംകാനനേ കാനനേഷു |
ഗ്രാഹം ഗ്രാഹം മൃദുസുമനസഃ കൗതുകീ കൈടഭാരിഃ
വാരം വാരം തവ വിതനുതേ ദേവി മുർദ്ധാഭിഷേകം || 40 ||

രാഗേണോപർയനിശമുഷിതം പുഷ്പവത്യാ ലതായാഃ
പ്രീത്യാ ഗൃഹ്ണൻ കമപി കുതുകീ പല്ലവം ഫുല്ലവക്രതഃ |
സാന്ദ്രാമോദം ചികുരസുമനഃ സന്നിധാനേന നീത്വാ
ശാർങ്ഗീ ഹന്ത ശ്രുതിശിരസി തേ സ്ഥാപയത്യബ്ധികന്യേ || 41 ||

ദത്തേ മാതസ്തവ കില മുഖേ പാണിനാ ദുർന്നിവാർ-
ന്വേദേനാസൗ കമപി തിലകം കൗതുകീ ശ്രീനിവാസഃ |
ത്വം തു സ്വേദസ്രുതിവിഘടിത സ്ഥാനവിന്യാസമേനം
വീക്ഷ്യാദർശേ ഹസസി ദയിതം മോഘ യതം വിദശ്യാ || 42 ||

ശേഷക്ഷ്മാഭൃത്തടവനചര ശ്യാമജീമുതസംഘേ
സംലീയ ത്വാം ഭ്രമയതി ഹരിഃ കൽപിതാഭേദമോഹഃ |
തസ്മിൻ വിദ്യുത്പടലജടിലേ തം വിചേതും വിശന്ത്യാ
വ്യാവൃത്തിം തേ വിശദമവിദൻ സ സ്വയം വഞ്ചിതോഽഭൂത് || 43 ||

ബാലേ ദേഹി പയോധരം കരയുഗേ
പ്രാവൃട്ട് ത്വയാ യാച്യതാം
ആശ്ലേഷാഭിരുചിം വിധേഹി ന ശശീ
തസ്യാസ്മി കിന്തു സ്വസാ |
ആസ്താമുത്തരമേതദീദ്യുഗധരം
യാചാമി വാചാ സ്വയം
നാസ്ത്യർത്ഥോഽധരയാച്നയേതി ചടുഭിഃ
പദ്മേ ധിനോഷി പ്രിയം || 44 ||

പശ്ചാദുപേത്യ പരിഹാസകൃതേ കരാഭ്യാം
 ദൃഷ്ടീ തവാംബ വിപുലേ സ്ഥഗയൻ സശേഷം |
 പാണിദയം മമ ന കൃത്സ്ന പിധാനകേലൗ
 പർയാപ്തമിത്യഹിഗിരേഃ പതിരേതി ലജ്ജാം || 45 ||

തവ ലോകമാതരവലോക വാഗുരാ
 മൃഗജാല ദൃഷ്ടിയുഗ്ജാഡ്യകൃദ്ഗുണാ |
 നന്നു ഭാതി ചിത്രമനുഭാവമാശ്രിതാ
 ഹരിണാപി തത്ര ഹരിണായിതം തതഃ || 46 ||

സ്ഥിതചന്ദ്രികയാ കയാപി ദേവി
 സ്ഥരസംവൃദ്ധിപുഷാ സദോന്മിഷന്ത്യാ |
 മധുസൂദനമാനസേന്ദുകാന്തേ
 ദ്രവതാം ചന്ദ്രമസഃ സ്വസസ്തനോഷി || 47 ||

തവ സ്തനം ശൈലഘനം വിനോദാത്
 പ്രസഹ്യ ഗൃഹ്ണൻ പ്രഭൂരബ്ധികന്ത്യേ |
 പുരാ മുരാരിഃ സ്വകരോദ്ധ്യതസ്യ
 ഗോവർദ്ധനസ്യ സ്മൃതവാൻ മഹാദ്രേഃ || 48 ||

വല്ലീ തമാലമിവ വിദ്യുദിവാംബുവാഹം
 മാഹേന്ദ്രനീലഭവനം മണിഭീപികേവ |
 ഇന്ദോഃ കലേവ ഗഗണാംഗണമിന്ദിരേ ത്വം
 ആശ്ശിഷ്യ ശൗരിമയസേ മഹതീമഭിഖ്യാം || 49 ||

മദനതരുപല്ലവാനാം
 മധുസൂദനമാനസാലികുസുമാനാം |
 തത്കൃതതപഃ ഫലാനാം
 തവ ലലിതാനാം ജനനി കഃ സ്തോതാ || 50 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭക്താധരിവിരചിതേ ശ്രീലക്ഷ്മീസഹസ്രേ ശൃംഗാരസ്തവകഃ ||